

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Eleemosyna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

lutem animatum. Tertiò, quando per
viam illicitam refugit : ve quia fugit,
vel fugit aliqua, &c. nisi hic in sanctu
spiritus sancti faceret. His autem casu
bus cessantibus, si refugiat ob humili
tatem, reputans se indignu, meretur
Concordat Tho. q. 5. d. 12. infra, Epi
scopus. §. 1.

38 ELECTIO PAPAE nunc ad Cardinales pertinet. c. licet. de electio. & c. ubi periculum. in 6. de electio. & toto collegio Cardinaliū deficiente ad Canonicos, & clericos Lateranen. quia Papa est Episcopus Lateranen. Dicit tamen Aug. de Ancona, quod in tali casu congregandum esset concilium per Imperatorem, Reges, & Principes. Vide tamen Panorm. in d. c. licet. Et possunt eligere vnum de collegio, & etiam qui non est de collegio, secundum Au. de Anch. vt patet in d. c. in nomine. Et debent eligere meliorem pro regimine, quem credunt, modo existimetur bonus, & doctor, praecipue in theologia magis, quam in iure: secundum d. Aug. Et Clemens quintus: vt patet in clementi. ne Romani, de electio. ne quis Cardinalium per exceptionem excommunicationis, suspensionis, vel interdicti excludi possit, ab electione ordinauit, & multa alia: vt ibi patet. Vide.

39. **DE ELECTIONE Imperatoris** à solo Papa, secundum d. Augu. potest fieri ex iusta & rationabili causa, & propter electorum negligentiam, vel discordiam, & propter electi bonitatem, & decetiam, aut Christianitatis, & pacis providentiam, antihæreticorum, schismaticorum, vel huiusmodi auctoritatem reprimendam. Papa enim est vicarius Dei, cuius imperator est minister, & potest Papa ex rationabili causa electores Imperatoris insituere, & institutos removere, Imperatorem electum confirmare, & confirmatum deponere: vt Stephanus Papa II. fecit transferens Imperium à Constantino, & Leone ad Carolum magnum: vt diciglossa in cap. venerabilem, de elect. De electione monialium, vides sjs. elegio. 3. §. 6. & 7. Admittuntur ad elec-

tionem moniales, cōpleto anno 12.
si sunt professæ, in qua electione tan-
tūm sit collatio numeri ad numerū,
non meriti ad meritum, neque zeli ad
zelum.

ELEEMOSYNA.

ELEEMOSYNA secundum Ma-
gistrum in quarta sententia. distin-
ctio. 15. est opus, quo datur aliquid in-
genti ex compassione, unde & actus
charitatis mediante misericordia. Et
secundum Thomam secunda secundae.
questio. 31. a. 1. secundum quod di-
uersa sunt necessitates proximorum,
diuersa sunt misericordiarum opera, que-
dam corporalia, quaedam spiritualia,
correspondentia necessitatibus corpo-
ralibus, & spiritualibus, & his versibus
continetur: Vilito, poto, cibo, redi-
mo, ego, colligo, condo. Hæc respon-
dent corpori. Correspondentia autem
animæ sunt hæc: Confule, castiga, in-
strue, solue, dimitte, fer, ora. Et spiri-
tuales sunt corporalibus potiores, ex-
terius patibus: secundum Thomam su-

3. Nō n. facere elemosynam quando quis habet de superfluo naturæ, & personæ, quando pauperem in extrema necessitate videt cōstitutum, mortale est: secundum Caieta. ibi in summa. Superfluum intellige consideratis sumptibus, secundum decentiam sui status, filiorum familiæ, euentuum, hæreditum, & huiusmodi: ita quod hoc assensu, raro apparet, aliquem superfluum habere. At tunc etiam extrema necessitatem, quando scilicet apparet quod propter carentiam rei necessarii quis moueretur cito, nisi subueniatur, & non apparet, qui subueniat, tunc subueniendum est, nec ultra expectandum, quando de eius vita desperabitur. Sed nota. (quia videtur esse aliqua dissonantia inter dicta Sancti Thomæ in secunda secundæ questione 32. argum. quinto, & quarto sententiarum, distinctione dechna quinta, & alijs locis, quæ tamen non est.) quod duplex est superfluitas, naturæ scilicet, & personæ. Simi-

Inter duplex necessitas in pauperem, & non necessariū. videlicet naturæ, & personæ iuxta hanc distinctionem pono duas conclusiones, quarum prima est. Habens superfluum naturæ, & personæ, tenetur de præcepto illud erogare pauperibus, etiam si non patiantur extremam necessitatem naturæ: secundum Thomam quarto sententiarum, distinctione decima quinta, quaestio secunda, articulo primo, quolibet, quarto. Secunda conclusio: Patienti extremam necessitatem naturæ, qui habet superfluum naturæ, etiam quod non sit superfluum personæ, tenetur dare sub præcepto, ex S. Thom. ibi. supra, Vide Caiet. in quol. de elemosyna. ubi ostendit Tho. non sibi contrariari.

3. **C**oncedo igitur secundum Thomam. 4. sententia. distinctio. 5. quaestio. 2. a. 7. quol. 4. secunda secunda: quaestio. 8. Pet. de Palud. & communiter Doctores. in 4. supra, quos videtur etiam sequi Archid. Florent. 2. part. titu. 1. cap. 24. quod qui habet superflua quod ad naturam, & quod ad decentiam sui status pro se, & familia, & non subuenit necessitatibus aliorum, non tantum extremis, sed & magnis, quas novit, mortaliter peccat, videtur enim facere contra illud præceptum: Quod superest, date elemosynam. Luc. 11. Secundum, qui habet de superfluo naturæ, & si non secundum decentiam sui status, & non subuenit pauperibus, quos in extrema necessitate novit, mortaliter peccat, cum dicat Ambr. Pasci fame morientem, si non pauperis, occidisti. Et quod dictum est de elemosyna corporali, dicendum est etiam de spirituali, cum quis suffragari potest infirmis animæ patientis, quæ gravior est corporali.

4. **E**leemosynam facere de necessario naturæ, sine quo vita propria non potest conservari: secundum Thomam. 4. sententia. distinctio. 5. quaestio. 2. a. 6. non licet, nisi personæ magnæ, per cuius observationem, ecclesia, vel respublica sustentaretur: tunc enim liceret subtrahere sibi provisionem illius, laudabiliter tamen, & non necessariū.

5. **E**leemosynam dare non possunt, qui nec donare: quia de proprio fieri debet, sicut scriptum est: De tua substantia fac elemosynam. De servis, famulis, ancillis, dicit Tho. secunda secunda: quaestio. 2. a. 8. quod ecclesiam facere non possunt, nisi quatenus à superiori eis fuerit commissum. Si tamen habet aliquod proprium, de hoc possunt dare elemosynam. Si imminet magna necessitas, & non est tempus recurrere ad superiorem, possunt secundum Panormit. c. si quis. de furtis, vel si aliquem vident in extrema necessitate constitutum, etiam contra superiorum prohibitionem possunt dare elemosynam: secundum eundem Panormita. ubi supra. & glo. in c. non dicatis. 1. 2. q. 1. Imò possunt furari, & rapere, ut dicit, & hoc facere tenentur, bono tamen modo, & dare pauperi, quia in tali casu omnia sunt communia, secundum Thomam. 4. sententia. distinctio. 15. supra, & secunda secunda: supra. Possunt etiam de voluntate dominorum expressa, vel præsumpta: ut quia habent administrationem commissam à superioribus, arg. in l. filius familiaris, ff. de dona. intelligit tamen secundum Thomam. in 4. sententia. supra. in quantum datur eis commissio. Item possunt dare in illa necessitate, in qua dominus eius teneretur: Debemus enim existimare, quod quilibet velit facere ea, ad quæ tenetur, item quando de licentia superiorum peregrinantur, vel sunt in scholis: possunt elemosynas facere, quas alij peregrini, & scholares communiter faciunt: arte in ea præterea de officio delegat. supra. Donatio. 5. 3. Idem die de religiosis prælato subiectis, & filijs familiaribus: secundum Thomam. 4. supra.

6. **D**e vxore dicit Thom. ubi supra, quod si præter dotem habeat aliam bonam, vel ex proprio lucro, vel quocumque alio licito modo, potest dare elemosynam, alias non, nisi de rebus parvis, ex quibus vir non sit pauperior, nisi expresse ei prohiberet aliquas facere elemosynas, tamen in necessitate.

necessitate, & in illis modis supradictis de seruis, quod sunt quatuor, posset. Ultra hoc potest dare secundum consuetudinem, quia consuetudo dat iurisdictionem, licet maritus aliquando sic generaliter prohiberet, quia debet sane intelligi prohibitio. Item quando vir est crudelis ad pauperes, & tenetur dare, & non dar, tunc vxor datur do mariti negotium gerit, & potest dare moderatas eleemosynas, & occulte, ca. reuertimini. 16. q. 1. exemplo Abigail. 1. Reg. 2. 5. Item quando vir assignauit vxori certum quid pro victu, & ipsa abstinet, de superfluo potest eleemosynam facere, nec debent computari expensæ, quia ad illas tenetur vir, ex dote, & gubernatione familie. Item quando vir esset factus, & gubernatio domus ad vxorem pertineret, vel quando vir dedit vxori gubernationem domus. Prudenter igitur circa huiusmodi se habeat mulier.

7 I D E M dicit de minoribus à viginti quinque annis, quia non habent plenariam administrationem: secundum Petr. de Pa. 4. sent. distinct. 15. q. 4. a. 6. curatores tamen & tutores, bene possunt facere eleemosynas, sicut possunt remunerare bene meritos pupilli, & multo magis pauperes Christi discreti tamen, de superfluo.

8 S V B V E N I E N D V M est prius ceteris paribus sibi coniunctis: secundum Th. secunda secundæ. suprà. a. 9. si alij alij essent sanctiores, vel utiliores, & magis necessitatem patientes, prius eis, quam coniunctis non existentibus in tali casu, & quorum cura nobis non esset iniuncta, subueniendum esset, deinde suis post notis, postea bonis, postea extraneis. Intellige semper ceteris paribus.

9 C V M quis factus est distributor aliquorum bonorum in pauperes, & ipse est pauper potest de illis bonis sibi pro sua necessitate retinere, & alia distribuere: secundum Thom. suprà, ad primum.

10 P E C C A T O R I B V S etiam subueniendum est: ut eorum natura sustente-

tur: secundum Th. suprà. ar. in c. quiescamus. 42. distinctio. non autem ut in peccato foueatur. & sic intelligitur S. Thom. secunda secundæ. vbi suprà, ad primum.

11 E L E E M O S Y N A non est danda ut quis ditetur, nec ut sit occasio negligentie, vel non laborandi, secundum Th. suprà. ar. in ca. Episcopus. distinct. 82. §. 1. nec quando creditur, quod sit occasio mali.

12 N O N est furandum ut fiat eleemosyna, quia non sunt facienda mala: ut eueniant bona: ut in ca. fortis. 14. q. 1.

13 E L E E M O S Y N A est magis satisfactoria, quam oratio, vel ieiunium: secundum Tho. 4. sen. distinct. 15. suprà, & etiam, quam alia opera: ut peregrinatio, & huiusmodi.

14 I N extrema necessitate magis deferendi sunt filij: quam parentes: secundum Thom. secunda secundæ. suprà, cōcordat Gof. & Host. propter beneficium ab eis receptum, & dñi præceptum.

15 L I C E T de turpi lucro possit fieri eleemosyna, non tamen de re obnoxia restitutioni: secundum Tho. secunda secundæ. suprà, nisi in casu extremæ necessitatis. De hac materia, vide in Rosa aurea, casu 17. & Sil. ver. eleemosyna. Eleemosyna debet fieri animo hilari, recta intentione, & pie, & sic dicitur liberare à peccato, impediendo ne fiat vel disponendo ad gratiam: secundum Tho. in 4. sent. d. 15. q. 2. a. 2. quo. 1. ad. 1.

EMANCIPATIO.

1 E M A N C I P A T I O est relaxatio patris potestatis coram iudice competente, voluntate patris, & filij concurrente, in vtriusque præsentia. l. non nudo. C. de eman. li. instit. qui. mod. ius pa. pot. sol. §. prætereā.

2 S I C V T pater cogitur emancipare filium ex causa: ita filius cogitur emancipari, licet aliter dicat gloss. & male. instit. quib. mod. ius pa. po. sol. in fin.

3 Q V A M V I S regulariter pater non teneatur emancipare filium, nec filius possit compelli ut emancipetur, fallit tamen in pluribus. Primo, quando pa-